

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir peti 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Cariera de preot

(=) Am publicat anunțul dat de superioritatea bisericească a Arhidiecezei noastre, privitor la înscrierile în cursul teologic ale tinerilor absolvenți de liceu pentru anul școlar viitor ce se începe la 1 Septembrie c.

«Preoția», — zice acest anunț, — a fost slujba cea mai cu cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând teren bogat de muncă pentru binele poporului. Ea este și azi chemarea, care dă cele mai superioare rosturi pentru viața unui om, punându-l în serviciul celui mai înalt ideal și al binelui poporului».

Institutul nostru teologic a dat în toată vremea tineri absolvenți cari, deveniți preoți, au fost vrednici reprezentanți ai bisericii și neamului românesc, căci au avut parte de luminată conducere și de îndrumări potrivite vremurilor în care au trăit. Aceeșă temeinică pregătire li se dă cu atât mai vârtos astăzi.

Astfel tinerimea, a cărei podoabă este munca și idealismul, n'are motiv întemeiat d'a se feri de cariera preoțească.

Mulți o spun, că biserica noastră este tot săracă în țară bogată. Atârnă însă dela noi, dela preoții ei, s'o facem bogată în toată privința, bogată chiar și în cele materiale.

Păstorul sufletească, care își îndreaptă luarea aminte asupra trebuințelor superioare ale păstoriiților săi și, dându-le ajutor și sprijin, știe să le cucerească dragostea și respectul, nu se va jălui niciodată de «sărăcia» bisericii sale.

Preotul ortodox din Ardeal îndeplinește în toată vremea un apostolat, care nu poate scădea, ci mai ales trebuie să se întărească în împrejurările schimbate ale țării noastre de acum.

Un cler cultivat și conștient de chemarea sa este interes de viață pentru orce stat creștin. De aceea cariera preoțească ar trebui să atragă cât mai mulți tineri valoroși, și clerul nostru ortodox să se bucure de aceeași trecere însemnată care a avut-o la înaintașii noștri, cunoscuți ca adevărați români și evlavioși creștini.

Speranțele de mai bine ale patriei noastre sânt legate în mare măsură de viitorii ei preoți, de bărbați cari cu spiritul de jertfă și cu lumina cunoștințelor să se coboare în mijlocul mulțimii, să-i slujească și să o ridice la nivelul unde aspiră să ajungă în această țară frumoasă și lărgită, în care ne sbatem și ne trudim — d'aici încolo în împrejurări prielnice, — să dăm înainte spre bine și fericire.

Nu există nici un teren mai potrivit de muncă roditoare pentru propășirea dorită, decât tocmai preoția. Spirite luminate, atât bisericești cât și profane, au recunoscut totdeauna înalta valoare a chemării preoțești, arătând cu pilde că neperitoarele bunuri se pot dobândi numai prin înălțarea sufletelor la morala lui Hristos, propagată de slujitorii săi preoți.

Ce este preotul? La această întrebare răspunde un mare scriitor, zicând: «Necunoscuții îl numesc *părinte*, un om înaintea căruia creștinii își duc mărturisirile cele mai grele, lacrimile cele mai tănuite, un om care prin starea lui e mângăitorul tuturor durerilor omenești, care vede bălând la ușa lui și pe sărac și pe bogat, cel bogat ca să-și lase tănuita milostenie, cel sărac ca să primească fără să se rușineze; un om care nefiind de nici un rang social, ține deopotrivă de toate clasele: de clasele nevoiaș pe viața lui săracă ori prin umilinta nașterii, de clasele înalte prin educația lui; un om în sfârșit, care știe toate, care are dreptul să spună tot, și al cărui cuvânt cade de sus asupra minții și inimii omului prin autoritatea dumnezeieștii lui misiuni. Acest om e preotul».

Stăruim dar călduros pe lângă factorii culturali și morali ai comunelor noastre și-i invităm să nu peardă prilejul de a îndemna, pe tinerii sânguincioși și vrednici, să îmbrățișeze cariera preoțească într-o măsură cât mai largă. Institutul nostru teologic le dă pregătire conștientioasă și multe înlesniri necesare.

Servind biserica din toată puterea, ați servit cauza tuturor. Nu-i sat, nu-i oraș, care să n'aibă trebuință de bun sfătuitor, de profund cunoscător și religios îndeplinitor al religiei lui Hristos.

Institutul nostru este în stare să vi-l dea, dacă îl sprijiniți în sfera sa de activitate desinteresată și prevăzătoare.

Restrângere. Conform propunerii făcute de Lady Astor, Camera comunelor a hotărât cu 257 voturi pentru, și 10 contra, limitarea vinderii băuturilor alcoolice în Anglia.

Conferința Micei Înțelegeri se ține în 28 Iulie a. c. la Sinaia, unde se vor întruni miniștrii de externe ai țărilor aliate, conform principiului stabilit în ultima întrevvedere la Belgrad, d'a se aduna în fiecare an în conferință pentru discutarea chestiunilor europene la ordinea zilei și a intereselor speciale ale țărilor din Mica Înțelegeră.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae în Zarand

(Sfârșit)

Examenul de maturitate

Miercuri dimineața în 4 Iulie I. P. S. Sa a celebrat în biserica din Brad invocarea Duhului sfânt la care a luat parte profesorii și elevii dela liceu.

După aceea sub presiul I. P. S. Sale și în prezența comisariului consistorial Matei Voileanu și a comisariului guvernial P. Piso s'a ținut conferința prealabilă profesorală în care s'a cenzurat lucrările scripturistice și s'a luat concluzul de-a se admite toți candidații, 15 la număr la examenul verbal.

Chemați candidații în sala destinată pentru examen, I. P. S. Sa comunicându-le rezultatul conferinței, într-o cuvântare mai lungă a accentuat, că această școală înființată în vremuri grele cu 4 cl. gimnaziale, acum în urma fericitului eveniment al întregirii neamului s'a completat la 8 și candidații de astăzi sânt prima generație care face bacalaureatul. Li îndeamnă ca să fie cu recunoștință față de toți aceia, cari au ridicat acest focar de cultură și lumină. Să vă aduceți cu pietate aminte de această școală și să-i săriți în ajutor când l-ar reclama. Clipa aceasta să vă fie pentru toată viața de plăcută amintire. Dorindu-le succes strălucit la examen I. P. S. Sa declară cu mare bucurie deschis primul examen de bacalaureat la liceul ort. rom. «Avram Iancu» din Brad, — dorind să urmeze nesfârșit acest examen ca din acest focar de cultură și știință să se răspândească cât mai multe raze de lumină.

S'a început apoi examinarea cu obiectul limba și literatura română. Examenul s'a terminat Joi la ora 3 când după stabilirea calculului în conferința profesorală I. P. S. Sa în prezența unui numeros public, comunică rezultatul examenului care a fost următorul:

S'au declarat maturi cu foarte bine: Ioan Armean, Lazar Benea și Cornel Crucin. **Maturi cu bine:** Nicodin Borzea, Nicolae Pavel și Nicolae Socaciu. **Maturi:** Petru Băd, Ioan Borza, Romul Ciofleică, Romul Felea, Cornel Împărat, Pompiliu Nișca și Petru Păicuț. Un candidat a fost îndrumat la examenul de corigență din un obiect la începutul anului școlar proxim, ear un candidat a rămas repetent.

După publicarea rezultatului înalt Prea Sf. Sa felicită pe noii tineri declarați maturi, dându-le înțelepte sfaturi pentru viața lor ulterioară. Mulțumește apoi directorului școlar și corpului profesoral pentru truda depusă întru ajungerea acestui rezultat, dorindu-le, că în munca de luminare a neamului, Dumnezeu să le întărească puterile.

Luând cuvântul comisarul guvernial dl P. Piso, mulțumește mai întâi I. P. S. Sale pentru bunăvoința avută de a prezida în persoană acest examen, mulțumește corpului didactic, pentru munca depusă, amintind că nu va întelăsa să comunice factorilor competenți ai statului frumosul rezultat și importanța cea mare, ce o are acest focar de cultură în centrul Zarandului.

Directorul liceului Dr. Ioan Radu mulțumește mai întâi I. P. S. Sale părintelui arhiep. și mitropolit Nicolae pentru marea cinste, făcută liceului de-a conduce în persoană primul examen de maturitate, mulțumește apoi comisariului consistorial Matei Voilean și comisariului guvernial Pom-

pliu Piso asigurându-i pe toți, că corpul profesorului dela acest liceu și pe viitor își va da toată silința, ca această școală să satisfacă tot mai mult justelor așteptări ale bisericii și neamului nostru.

Astfel s'a terminat primul examen de maturitate dela liceul «Avram Iancu» din Brad.

Deși timpul petrecerii I. P. S. Sale în Zărand, în pragul serbărilor Șaguniane, a fost limitat, cu toate acestea între examene a vizitat unele parohii din vecinătate.

În 4 Iulie la ora 11 a vizitat parohia Ruda, comună locuită numai de băieși, situată pe o încântătoare vale, încunjurată de munți înalți. La intrarea în comună, era ridicată o frumoasă poartă de brad. I. P. S. Sa e întâmpinat de popor mult, de tineret, surprinzându-ne frumosul port național al femeilor. Administratorul parohial I. Ivan întâmpină pe înaltul prelat cu cuvinte alese, prezentându-i spre sărutare crucea și evanghelia.

După răspunsul I. P. S. Sale mergem în bisericuța de lemn, martor al vremilor trecute așezată în vârful unei coline. Aici I. P. S. Sa a oficiat un scurt serviciu divin la finea căruia a ținut poporului, adunat în număr mare, o frumoasă cuvântare îndemnându-l între altele să țină cu tărie la credință și legea românească, cum au ținut și moșii și strămoșii noștri pentru că biserica strămoșească ne-a păstrat curat sufletul și viața noastră.

După reîntoarcerea la Brad la ora 12 jum. au avut loc recepțiunile. S'au prezentat înaintea I. P. S. Sale toate autoritățile din localitate.

La ora 1 a avut loc o masă comună dată în onoarea I. P. S. Sale la care a luat parte întreaga inteligență din loc și întreaga preoție din tractul Zărand.

În aceeași zi la ora 5 I. P. S. Sa a vizitat istorica comună Tebea, unde eroul și martirul nostru național Avram Iancu, la umbra gorunului-lui Horia își doarme somnul de veci.

Abia pornirăm din Brad, sântem întâmpinați de un frumos banderiu de călăreți din Tebea.

La intrarea în comună se ridică falnic o poartă triumfală, ear înaintea bisericii sântem întâmpinați de popor mult, tineri și bătrâni, copii de școală, în frunte cu preoții locali Iosif Tisu și Ioan Andrei și învățătorii.

Preotul I. Tisu întâmpină pe înaltul Prelat cu cuvinte alese și după răspunsul I. P. S. Sale intrăm în frumoasa și spațioasă biserică.

I. P. S. Sa a oficiat apoi un parastas solemn în fața mormântului eroului Avram Iancu și a celorlalți eroi naționali, cari își dorm somnul de veci în acest cimiteriu, toți foști anteluptători ai întregirii neamului.

La finea serviciului divin I. P. S. Sa a ținut un pătrunzător panegiric arătând jertfele cele mari aduse de Avram Iancu și ceilalți soți ai lui, pentru neamul nostru spunând că un popor trăiește prin tradiție, prin suflet și prin marii săi binefăcători, având a privi pe eroii naționali între cei mai mari binefăcători ai noștri.

La finea vorbirii a depus, pe mormântul lui «în semn de pietate și veșnică recunoștință» o splendidă cunună de flori naturale.

Mormântul încunjurat cu un grilaj de fer, este acoperit de cununi, pe cari românii recunoscători din diferite locuri, abătându-se pe la Mecca noastră, le-a depus acolo, ear bătrânul gorun, acest străjer al mormântului, care numără câțiva secolii de existență și are o periferie de 11 metri, mulțumit, că visul eroului Avram Iancu s'a îndeplinit aievea, începe să se uște.

După o mică gustare luată în casa preotului Andrei, ne grăbim spre Rîșca.

Ajungem întâi în orașelul Baia-de-Criș. În mijlocul orașului sub o frumoasă poartă triumfală sântem întâmpinați de adm. parohial V. Florea dimpreună cu comitetul parohial, de preoții gr. cat., rom. cat. și reformați.

Administratorul nostru parohial, în vorbirea adresată înalt Prea S. Sale spune, că credincioșii noștri din aceasta localitate abia de câteva săptămâni s'au constituit în parohie de sinestătătoare. Vorbesc apoi reprezentanții tuturor celorlalte biserici, ear la urmă răspunde la toți I. P. S. Sa, amintind tinerei noastre parohii: «Nu te teme turmă mică... că bine a voit Domnul să vă dea vouă împărăția». Ne grăbim spre Rîșca, căci începe a însăra binișor. Lângă biserică, care trebuie reparată radical, ne întâmpină preotul cu întreg poporul. I. P. S. Sa oficiază un scurt oficiu divin în liber, pe o frumoasă poiană la marginea unei încântătoare coline.

Vorbește apoi poporului timp de aproape o oră ca un adevărat apostol.

Se apropia de ora 10 și I. P. S. Sa nu-și terminase vorbirea. Era o panoramă din cele mai încântătoare. Fiecare credincios cu lumina aprinsă, ear în mijlocul lor păstorul sufletească, care le propoveduia cuvântul de viață dător al evangheliei Domnului.

Această scenă va rămânea de veșnică pomenire în mijlocul credincioșilor noștri din Rîșca și jur și o vor istorisi din generație în generație.

Întorși cu automobilele la Brad, am luat cina în ospitala casă a dnei și dlui Dr. I. Radu, directorul liceului.

Joi la ora 10 a. m. I. P. S. Sa a oficiat în biserică din Brad sfânta liturghie asistat de asesorii Dr. I. Stroia, Dr. Gh. Proca, de preoții Ioan Perian, Andron Bogdan, Dr. Ioan Felea M. Popovici, V. Damian și de diaconii V. Fugăță și V. Perian.

Înaltul Prelat a fost condus dela reședința protopopească la biserică în procesiune, urmat de mult popor pentru că în acea zi era în Brad târg de săptămână.

La finea Sf. liturghii I. P. S. Sa mănecând dela cuvintele apostolului Ioan: «Întru Hristos, viața s'a arătat» a adresat numeroșilor credincioși înțelepte cuvinte arătându-le, care este scopul vieții noastre pe acest pământ.

După ce a împărțit anafora celor prezenți I. P. S. Sa a fost condus până la casa protopopească tot în procesiune.

Masa a luat-o în ospitala casă a părintelui Andron Bogdan, ear la ora 6 p. m. a părăsit Bradul grăbindu-se ase întoarce la reședința sa.

Terminând acest scurt raport al nostru, rugăm pe bunul Dumnezeu, ca sămânța aruncată de I. P. S. Sa mitropolitul nostru în această misiune, să fi căzut pe pământ roditor și să aducă roade însutite spre mântuirea credincioșilor noștri și prosperarea patriei noastre mult iubite.

Inaugurarea sanatorului de stat „Mitropolitul Andrei Șaguna” din Aiud

— Raport special —

A doua zi după înălțătoarele serbări dela Sibiu, în 14 Iulie 1923, orașul Aiud a avut deosebita fericire să primească înalta vizită a M. Sale Reginei, care a venit însoțită de AA. LL. RR. Principele Carol și Principesa Elena și dl ministru al sănătății G. G. Mărzescu, să asiste la inaugurarea sanatorului de tuberculoși din Aiud, deschis în primăvara acestui an. Distinși oaspeți au fost întâmpinați în gara Aiud de prefectul județului Dr. C. Velican, în fruntea autorităților locale. Apoi în aclamările entuziaste ale populației, cortetul a plecat spre noul sanator. Aici așteptau damele române, în frunte cu soția dlui prefect, oferind Suveranei un buchet de flori. La intrare, conform aranjării făcute de actualul director al sanatorului, Dr. Victor Fodor, Regina este primită de protopopul gr.-catolic din loc și clerul gr.-cat. îmbrăcați în odăjdii. Suverana sărută sf. cruce, intră în sala cea mare a sanatorului, unde clerul gr.-cat. celebrează serviciul divin al sfințirii apei. După serviciul divin au urmat cuvântările. Directorul general al serviciului sanitar, Dr. Bordea, constată necesitatea națională și socială a acestui sanator, aci la poalele munților apuseni. Dr. Victor Fodor, directorul sanatorului, dă expresiune grațitudinii sale și a bolnavilor pentru opera de binefacere socială, îndeplinită de stat prin noul sanator.

A luat apoi cuvântul dl G. G. Mărzescu, ministrul sănătății. Dsa spune că meritul cel mai mare în acțiunea pentru combaterea tuberculozei, revine M. Sale Reginei noastre. Pe urma îndemnuirilor stăruitoare ale M. Sale, avem satisfacția să putem înregistra în multe ținuturi ale țării o laudabilă inițiativă publică și privată, menită a combate teribilul flagel social, care e tuberculoza.

Ministrul sănătății face călduros apel, solicitând o acțiune privată din partea județelor, comunelor și particularilor, cere să dea mână de ajutor acțiunii publice întreprinse de stat, pentru combaterea tuberculozei. Facultățile de medicină — spune dl ministru — încă trebuie să ne dea concursul, pregătindu-ne personalul sanitar necesar.

Dl Mărzescu a încheiat, declarând că noul sanator va purta numele providențialului bărbat Mitropolitul Andrei Șaguna.

După terminarea serbărilor de inaugurare, M. Sa Regina, Principele și cu Principesa au plecat cu automobilul pe drumul ce duce dela Aiud la Abrud, peste Remeș și Ponor. Familia Regală a făcut o excursiune până pe muntele Tarcău, în comuna Remeș. În mai multe locuri

FOIȘOARA

Presa și comemorarea lui Șaguna

Revistele și ziarele românești din tot cu-prinsul țării au publicat, întru pomenirea Arhiepiscopului nostru Andrei, numere festive, aproape toate cu multe și frumoase articole despre viața și operele celui trecut la veșnicie înainte de aceasta cu 50 de ani. Presa minoritară a luat d'asemenea parte la comemorarea marelui arhiepiscop.

Dăm, mai jos, câteva note și spicuri din publicațiile ce ni-au sosit.

Revista Teologică din Sibiu, în numărul său festiv, închinat în întregime marelui arhiepiscop, publică în frunte: Cuvintele celor trei mitropoliți ai noștri, II. PP. SS. LL. *Miron, Pimen și Nicolae*. Urmează apoi articolele: Episcopul Roman Ciorogariu: Cum văd eu chipul lui Șaguna. Episcopul Nicolae Ivan: Câteva momente din viața Mitropolitului Andrei. Dr. Ioan Lupăș: Mitropolitul Șaguna ca restaurator și legislator al bisericii Ortodoxe române. Onisifor Ghibu: Ce ar cere Șaguna dela cei cari îl comemorează astăzi? Dr. Sebastian Stanca: Naționalismul lui Șaguna. Marin Ștefănescu: Creștinism și Patrio-

tism. Dr. Aurelian I. Magier: Cu ce datorăm azi amintirii lui Șaguna? Econom I. Gotcu: La jubileul de 50 ani dela moartea Marelui Mitropolit al Ardealului Andrei Șaguna. Preot I. Trifa: Ce admir eu în opera lui Șaguna? V. Loichiță: Un erou. I. Beleuță: Andrei Șaguna și «Uniunea Creștină». Preot. Emilian Cioran: Mitropolitul Șaguna și comuna Rășinari. Ioan Dinu: Mitropolitul Andrei Șaguna și creșterea clerului. Preot Pompei Morușca: Pastorațiile lui Șaguna. Mai mulți autori: Amintiri din viața Mitropolitului Șaguna. ** Străini despre Șaguna. N. C. Mișcarea Literară: Memoriile Arhiepiscopului și mitropolitului Andrei Șaguna. ** Note și Informații.

Prețul acestui număr, împodobit cu ilustrații artistice lucrate, este 15 Lei. —

«Universul» (Popescu Tudor):

Deși au trecut 5 ani dela unirea politică, noi nu avem astăzi unirea sufletească! Acesta e adevărul și la mormântul lui Șaguna trebuie să-l mărturisim.

Dar aceasta nu înseamnă că nu o putem avea, pentru că ne lipsește puterea de a o face. Nu, nu. Sântem numai rătăciți pe un drum străin firii noastre.

Astăzi la mormântul acestui mare român, care o viață a fost conducătorul bisericii și al

politicii neamului nostru, să nu ne mulțumim să-l slăvim cu vorbe goale, ci să-l ascultăm învățătura. Este așa de simplă! Eată-o:

Neamul nostru românesc este creat, aci, pe pământurile vechei Dacia, până la Nistru și la sudul Dunării de credința religioasă creștină ortodoxă. Această credință formează sufletul neamului nostru. Noi o simțim minunat de bună pentru noi, pentru că prin ea am ajuns ceea ce sântem.

Dar, chiar rea de ar fi, cum ne cântă vrăjmașii, noi nu o putem schimba. Sufletul, într'un neam ca și într'un om, dela Dumnezeu vine, și când El îl cheamă, trupul neamului ca și al omului, se risipește.

Prin urmare să-l schimbăm nu se poate; dar nici să trăim numai materialicește, fără participarea activă a sufletului nostru la viața noastră, nu se poate. Noi, însă tocmai aceasta facem!

Sântem datori să facem din România Mare un stat politic, în care să stăpânească un neam românesc conștient de sufletul lui creștin ortodox.

Dela acest suflet trebuie să scoatem pentru viitor, și puterea și înțelesul vieții noastre politice.

Mitropolitul Șaguna a dat Ardealului conștiința creștină ortodoxă. Din această credință

M. Sa Regina a descins din automobil și a intrat în casele țărănești ale muntenilor, interesându-se de gospodăria lor și observând cu atențiune produse ale industriei casnice, cusături și țesături românești, ce i s'au prezentat.

După 1 oră și jumătate suita regală s'a întors la gara Aiud, de unde pe la ora 4 p. m. trenul regal a plecat spre Sinaia.

Astfel a decurs serbarea de inaugurare a sanatorului din Aiud și vizita făcută din acest prilej orașului nostru de către M. Sa Regina, care a lăsat amintiri neșterse în sufletul populației acestui ținut. Felicităm pe dl. ministru G. G. Măzescu, care a avut fericita inspirație a da sanatorului din Aiud numele marelui arhiereu Andrei Șaguna. Este acesta un prinos de recunoștință adus de ministrul sănătății, memoriei lui Andrei Șaguna, al cărui spirit superior a revărsat atâtea binefaceri pe toate terenale vieții naționale.

Numele mitropolitului Andrei Șaguna, care va împodobi în curând frontispiciul sanatorului din Aiud, este în același timp, și o indicație pentru elementul românesc de aici, în majoritate gr. catolic. Acest nume indică drumul datoriei naționale, de a ne prețui împrumutat și a ne găsi alături, în munca de întărire a românismului din acest oraș.

Să sperăm că spiritul mare al patronului sanatorului va fi înțeles și de actualul director, Dr. V. Fodor, și nu se vor mai repeta incidente menite a desvâli strămtele preocupății confesionale, de care sânt conduși, durere, și unii mireni gr. catolici în funcții de stat. Cum a fost cazul la inaugurarea sanatorului Andrei Șaguna, când adevărat serviciul divin, împreună cu actul inaugurării, a fost îndeplinit numai de clerul gr. catolic. Noi știm, că în Aiud avem parohie ortodoxă română și sediu de protopop, în frunte cu un administrator protopopes, în persoana pâr. Iosif Pop, care reprezintă biserica dominantă a statului în acel oraș și este dator din oficiu a îndeplini serviciile religioase la toate serbările oficiale. În cazul de față însă preotul nostru n'a fost încunoștiințat, că inaugurarea se va face cu sfeșanie și nici n'a fost invitat la îndeplinirea acestui serviciu religios oficial. Cazul este regretabil și de oare care gravitate pentru dl. Dr. Victor Fodor care, în calitatea sa oficială de director al unui sanator de stat, află de bine a stabili, cu dela sine putere, alte raporturi între biserici și stat, decât cele stabilite în Constituție și în ordonanțele ministeriale în vigoare. (Vezi: Ord. subsecret. de stat pe lângă Minist. de interne, Nr. 12,369—1922).

Correspondent.

Au apărut:

Memorii din anii 1846—1871 de Arhiiepiscopul și Mitropolitul Andrei Șaguna, publicate la aniversarea semicentenară a morții marelui Arhiereu. Un vol. de 112 pagini. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preț 25 Lei.

el a făcut steagul de luptă al neamului lui. Din biserică și din preoții ei a făcut nu numai învățători, ci cărmuitorii politici ai poporului.

Organizarea dată de el bisericii, era dată întregului popor care era cuprins în biserică și pe care o conducea politicește; acel minunat «Statut Șagunian» al bisericii din Ardeal era mai ales un instrument politic.

Acest instrument s'a dovedit minunat; el a inviat deodată poporul din amorțeala în care zăcea.

Marele merit al acestui mitropolit a fost că era un perfect om politic.

Singura scăpare este într-o politică nouă, care să aibă la bază nu ura, ci iubirea, nu lupta de clasă, ci unirea sufletească creștină ortodoxă.

Astăzi, glasul lui Șaguna nu mai este numai un îndemn; el este un tunet uriaș, porunca din urmă; el cheamă, la datoria de a da acestei țări politica cea nouă, pe biserica creștină ortodoxă, creatoarea acestui neam și a României Mari, și pe reprezentanții ei.

Vești bune dela Izvin

Unaflă își pierde terenul de sub picioare

Vestisem, că nu de mult a întors la ortodoxie pâr. Dr. Ștefan Pop, fost paroh unit la o mică turmă de 68 suflete, și că poporul încă se gândea serios să urmeze fostului păstor sufletesc. Și cum ai noștri s'au ferit acolo de orice uneltiri în popor, ci numai cât au dat de pe amvon ortodox lozinca revenirii la vechile ogașe sufletești ale neamului, — cu atât mai străduitori au fost cei dela episcopia unită a Lugojului, de a se opune cu orice mijloace acestui curent de reconciliere sufletească a românilor.

De aci — alergările, tot mereu, ale canonicilor dela Lugoj, la Izvin, lucru ce nu-l făceau mai nainte. Firește, deoarece acum e mare «primedlia».

Dela început ch'ar, au lucrat în popor cu făgăduințe: că episcopia le va renova capela, școala și casa parohială, ear poporul nu va avea să plătească nimic, ca dincolo, la ortodocși, unde poporul plătește bir preotului și-și întreține biserica din truda sa.

Li s'a mai făgăduit izvinenților uniți preot unit tinăr, care să rămână cu ei — nu celibel — și li s'a promis, că episcopia le va exopera sesiune parohială: pentru preot, pentru biserică și pentru cantor. Toate acestea — din mila statului român, în legătură cu reforma agrară.

Poporul? Poporul unit însă, vesel de a fi scutit și pe mai departe de cheltuieli și jefte materiale pentru biserică și școala sa, tăcea și aștepta... aștepta. Unii mai înțelegători însă, au văzut limpede prin sita făgăduințelor, și s'au anunțat — pentru trecere la ortodoxie!

S'au și anunțat deodată 9—10 inși, din cei 68 uniți.

Duminecă în 11/24 Iunie a fost la Izvin Dr. Fireza cel tinăr. Când i s'a anunțat un alt credincios că-l părăsește, i-a spus: «Vrei să tești din biserică lui Dumnezeu?» Adecă: biserica unită e biserică a lui Dumnezeu. Dar cea ortodoxă a cui e, părinte Fireza?...

Ear poporul clătină din cap că nu se mai împlinesc cele gădălitore făgăduințe: că vor veni vagoanele cu cărămidă, șindilă ș. a. pentru renovări... și că li se vor da trei sesii parohiale pentru vr'o 60 suflete, cât ar mai fi!

Duminecă în 18 Iunie (1 Iulie), li-a venit dela Lugoj la biserică Dr. Marianescu. A sosit cu trenul de 5 dimineața. Și a stat în capelă până la ora 10, cuc singurel, fără să-l conturbe cineva în — meditații!

Atunci s'a îndurat de el crâsnicul, viind cu vr'o doi oameni. Așa, apoi, a putut începe liturghia. Și chiar era să i se mai strice inima cu câteva anunțări de trecere la ortodoxie. Dar, par'că a prins de veste, căci — ia l de unde nu-i — plecase cu trenul de 11 jum. la Lugoj. Dar tot nu va scăpa, nici Sf. Sa și încă altul, de a lua cunoștință de acele anunțări.

Așa, — canonicii, curajoși mai înainte, cari umblau și pe la ușile poporenilor lor din Izvin, acum pleacă în fugă la stația Bine fac, căci ei, cu papa lor și cu hățărurile materiale din care le-a răsărit biserică — puse în vedere pentru a seduce și acum poporul, reprezintă o cauză pierdută pentru ei.

Poporul, mai ales bănășeanul deștept, vede și judecă, și judecata lui dreaptă este: unii, cei uniți, revin la vechile legături sufletești, iar cei ortodocși, bucuroși de revenirea părintelui Pop, țin să-l cinstească prin aceea că, chiar din alte sate, îl cheamă să le facă slujbe de acestea!

Poporul acesta, prin simțul său moral firesc, face mai logice și mai creștinești aprecieri preoției părintelui Pop ce a primit-o la uniți, decât cum judecă Fireza junior biserica ortodoxă...

Degeaba, Reverendissimilor! Chiar și dacă — cum cetim în organul «Sionul Românesc» al episcopiei Lugojului — părintele Dr. Șt. Pop a fost excomunicat în mod formal, vă scapă și vă scapă și mai mult terenul de sub picioare, fără doar și poate... Ghița s'a spart, unde și cum a trebuit.

Mai bine întoarceți și sfințiile Voastre, la bună vreme, cu popor și cu decor, decât să vă alegeți fără turmă, pe suflet cu legăturile de năimit în slujba altor interese, de care nu vrea să știe nici Dumnezeu, și nici poporul românesc.

Vi s'a scurs vâleatul.

Coresp.

Dela cercurile religioase

Preoțimea cercului religios Lisa s'a întrunit în ziua de 24 Iunie 1923 în comuna bisericească Dridif, pentru desfășurarea programului stabilit în cadrele cercurilor religioase preoțești. Cum această parohie e vacantă și expusă diferitelor curente sectare, preoțimea din jur a aflat ca foarte necesară ținerea întrunirii de mai sus în acea comună. Preoții cercului, șase la număr, conform programului stabilit, au săvârșit sf. Liturghie în sobor în biserica arhiplină de credincioși. În decursul serviciului divin preotul Ilie Pașina din Breaza a rostit o frumoasă cuvântare, explicând Evanghelia zilei. A arătat superioritatea și tăria legii noastre strămoșești, îndemnând pe cei răstăciți a nu se înstrăina de sufletul și credința moșilor și strămoșilor noștri, care și-au păstrat legea cu tărie și sfințenie.

Terminat serviciul divin, s'a făcut procesiune la câmp, unde s'a săvârșit sf. maslu. După masă, adunându-se poporul în curtea comună, a conferențiat părintele Alexandru Popa din Lisa despre apicultură. A îndemnat pe cei prezenți a se ocupa cu albinăritul, care cu puțină trudă aduce țăranilor agricultori mare folos și câștig.

Foarte edificatoare pentru popor a fost și conferința ținută de dl. Damaschin Cațavei, învățător în Lisa, inspector al grădinilor de pomărit din acel ținut. A vorbit pe larg de pomicultură.

A arătat boalele și măsurile de apărare în contra boalelor la pomi. A îndemnat la sădirea de pomi în toate colțurile grădinilor, demonstrând, că pomii aduc deosebit câștig atât producătorilor, cât și neamului întreg.

Preoții cercului religios întrunindu-se apoi la o consfătuire intimă au hotărât, ca pentru intensificarea activității pastorale a cercului constitător din 9 preoți, în viitor toate conferințele și cuvântările ținute în diferitele comune bisericesti, să se cenzureze de membrii cercului, și cele mai reușite, publicate în broșuri, să se vândă cu prețuri cât mai reduse.

S'a fixat ținerea viitoarei întruniri a cercului religios, anume: în parohia Sâmbăta de sus apuseană în 5 August 1923, unde se va ținea sf. Liturghie în sobor, având a cuvânta preotul Gheorghe Vasu din Voila.

Cu sprijinul dlui Nicolae Opriș, harnicul învățător al comunei Dridif, întregul program desfășurat în localitate a fost pe deplin reușit.

S'a remarcat munca depusă și zelul celor doi factori ai satelor, preoți și învățători, cari cu dragoste frățească au conlucrat pentru luminarea și întărirea poporului, din care sânt crescuți și căruia slujesc.

A. G.

Știrile zilei

Convocare. Toți p. t. părinți, tutori ai elevilor precum și binevoitorii școlii primare urb. de stat din Sibiu, sânt rugați cu cea mai mare stăruință a lua parte la adunarea generală, care se va ținea Duminecă în 29 Iulie a. c. în edificiul școlii primare de stat din Sibiu, strada Avram Iancu 13, ora 11 a. m., conform Decretului lege, privitor la organizarea comitetelor școlare. Această adunare va avea chemarea, a alege din sinul său un comitet școlar, pentru școlile primare de stat din Sibiu.

Direcțiunea

† Ana Braniște. Primim: Sâmbătă 24 Iunie (Nașterea S. Ioan Bot.) a fost înmormântată în Toarcia vrednica preoteasa Ana, soția preotului Ioan Braniște, în etate de 62 ani. Serviciul a fost celebrat de pr. George Coanta din Cincul-Mare, asistat de pr. din Bruiu, Ioan Berghea, care prin frumoasă vorbire a arătat vrednicia acestei femei ca mamă, soție, și gospodină și iubitoare de sf. biserică. A accentuat nobila ambiție acestei mame și a soțului ei de a-și crește copiii astfel, ca să devină folositori neamului. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Ioan Gherghel 120, parohian.

De imitat. Autoritățile chemate au hotărât ca locul situat în fața Școlii normale din Beiuș să poarte numirea de *Parcul lui Șaguna*.

Aruncată în valuri. În urma opririi băuturilor spirtuoase, poliția din Newyork a aruncat în apă berea fabricii Schwartz, reprezentând o valoare de peste un milion de dolari... Regrete eterne în inimile băutorilor americani.

Producțiune teatrală în Agnita. Tinerimea studioasă română din plasa Agnita va organiza în 2 August st. n. («Sf. Ilie») o producțiune teatrală cu recitari, în sala de spectacole a «Hotelului comunal» din Agnita. Sânt invitați toți românii de bine, cari se interesează de mișcările culturale și sociale ale tinerimii. Venitul este destinat scopurilor de binefacere. Inceputul la ora 8¹/₂ seară. Invitări speciale nu se fac. **Comitetul.**

Membri noi la «Reuniunea meseriașilor români din Sibiu» s'au înscris a) fondatori: Ioan U. Soricu, profesor și deputat, Demetriu Câmpian, referent cons., Ioan Maiteiu, subșeful siguranței, Sibiu, Victor Pop, farmacist, Ionel Henteș șeful serviciului de identificare la Prefectura poliției Sibiu și Ștefan Popa-Luca, restaurator, achitând fiecare taxa de câte 100 Lei; **b) pe viață:** Ioan Caicutiu cu taxa de Lei 50.

Comitetul.

Convocări. Despărțământul Agnita al Asociațiunii își ține adunarea ordinară în ziua de «Sf. Ilie» 2 August 1923 după amiază la ora 3 în sala festivă a primăriei comunale din Agnita cu următorul program: 1. Deschiderea adunării; 2. Raportul comitetului; 3. Prelegeri și disertații ce se vor anunța; 4. Inscriserea de membri noi; 5. Alegerea delegaților pentru adunarea generală; 6. Propuneri, închiderea adunării. **Prot. Ioachim Muntean**, directorul despărțământului. **Eugeniu Muntean**, secretar.

— Despărțământul Lăpușul Unguresc al Asociațiunii, invită la adunarea generală ce se ține în 5 August n. 1923 în sala hotelului «Jentea» din Lăpuș. Cu această ocaziune se va comemora semicentenarul morții întâiului președinte și întemeietor al «Asociațiunii», Andrei Șaguna, după următorul program: Dimineața la 10 ore Sfânta liturghie și parastas în capela ort. cu răspunsurile date de corul episcopiei ort. din Cluj; Deschiderea adunării la ora 3 p. m.; Rapoarte; Disertație despre viața și activitatea lui Șaguna; Inscrisere de noi membri; Propuneri și închiderea adunării. — La ora 7 fix p. m. concert, dat de corul episcopiei ort. din Cluj cu bogat program. **Comitetul.**

— Membrii despărțământului Ludoș al Asociațiunii, precum și toți spijinatorii ei sânt invitați la adunarea generală cercuală ce se va ține în Ludoșul de Mureș Duminecă în 5 August 1923 la ora 4 p. m. în edificiul școlii primare de stat, pe lângă următoarea ordine de zi: Deschiderea adunării; Raport despre activitatea despărțământului; Raportul casarului; Disertație; Inscriserea de membri; Inchiiderea adunării. **Enea Pop Bota**, director.

Posta redacției

Pr. T. Gl. în G. Primit. La ocazie va apărea. Așteptăm cele promise.

Nr. 6145/1923 Șc.

(100) 1—3

Concurs

În conformitate cu § 55 din Regulamentul pentru organizarea învățământului în școalele primare, se escrie concurs cu termin de 20 zile dela datul de față pentru posturile de învățători vacante dela școalele primare confesionale române din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu înșirate mai jos.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi își vor înainta în termenul stabilit cererea instruită cu documentele cerute oficiului protopopesc, la care aparține parohia la al cărei post de învățător reflectează, ear acest Consistor va cere detașarea concurenților celor mai pregătiți.

Prea Onor. Oficii protopresbiterale sânt îndatorate ca îndată după expirarea termenului de concurs, să înainteze toate actele aici, împreună cu propunerile lor.

Salarul împreună cu fiecare post este asigurat prin ajutor de stat după normele de salarizare în vigoare.

Dela concurenți se cere să conducă Dumineca și sărbătoarea elevii la biserică, să-i supravegheze și să cânte cu ei răspunsurile liturgice.

Posturile vacante sânt:

1. Protopopiatul Agnita: Coveș 2 posturi Fofeldea 1 post, Ighisdorf 2, Măgarei 1, Marpod 1, Ruja 1, Șulumberg 1, Vărd 1, Veseud 1.

II. Protopopiatul Avrig: Porumbacul-de-sus 1 post, Sebeșul-de-sus 1 post, Viștea-de-sus 2.

III. Protopopiatul Bran: Simon 1 post.

IV. Protopopiatul Brașov: Bod 2 posturi, Brașov-stupini 1 post, Feldioara 2, Magheruș 1, Preșmer 1, Purcareni 1, Rodbav 1, Sânpetru 1, Târlungeni 1.

V. Protopopiatul Cohalm: Bendorf 1 post, Cața 2 posturi, Dăișoara 2, Felmer 1, Mateiaș 1, Mercheaș 1, Paloș 1, Roadeș 1, Șterea 1, Târgu 1, Viscri 1.

VI. Protopopiatul Deva: Banpotoc 1 post, Boholt 1 post, Hondoi 1, Sulighete 1, Vălișoara 1.

VII. Protopopiatul Dobra: Baștea 1 post, Cerbia 1 post, Fintoag 1, Ohaba 1, Mihăești 1, Muncelul-mare 1, Panc 1, Rădulești 1, Săcamaș 1, Teiu 1.

VIII. Protopopiatul Făgăraș: Boholt 1 post, Calbor 2 posturi, Galați 1, Hurez 1, Mândra 2, Părau 2, Perșani 1, Sâmbăta-sup.-răs. 1, Sâmbăta-sup.-apus. 1, Șinca-nouă 2, Șona 1, Veneția-inf. 1, Voivodenii-mari 2.

IX. Protopopiatul Geoagiu: Balșa 1 post, Bozeș 1 post, Bulbuc 1, Ceru-Băcăinți 1, Cib 1, Feredeu 1, Mermezeu-Văleni 1, Poiana 1, Rapolț 1, Valea-mare 1.

X. Protopopiatul Hateg: Bărești 1 post, Fizești 1 post, Livezeni 1, Luncani 1, Nucșoara 1, Ohaba-de-sub-peatră 1, Sf. Marie-de-peatră 1, Valea Sângeorgiu 1.

XI. Protopopiatul Hunedoara: Batiz 1 post, Cerișor 1 post, Lelese 1, Socet 1.

XII. Protop. Ilia: Certejul-de-jos Coajă 1 post, Sârbi 2 posturi, Valea-lungă 1, Târnova 1, Booz 1, Târnăvița 1, Câmpuri Surduc 1, Fueș-Băgara 1, Visca 1.

XIII. Protopopiatul Mediaș: Dârlos 2 posturi, Frăua 1 post, Vășăud 1.

XV. Protopopiatul Mercurea: Apoldul-de-jos 2 posturi, Apoldul-de-sus 1 post, Beșinău 1, Cărpiniș 1, Dobârca 1, Gusu 1, Ludoș 3, Mercurea 1, Păuca 1, Poiana 2, Reciu 1, Rod 1, Șpring 1, Tău 1.

XV. Protopopiatul Oituz: Brețcu 3 posturi, Covasna 2, Intorsura Buzeu 5.

XVI. Protopopiatul Orăștie: Balom'r 1 post, Bintiți 1, Costău 1, Dăncul mare, Dăncul mic 1, Ludești-Costești 2, Măgura 1, Orăștie 2, Oroșticara de jos 1, Petreni 1, Pișchinț 1, Pricaz 1, Romoșel 2, Tămășasa 1, Vaidei 1.

XVII. Protopopiatul Săliște: Aciliu 1 post, Alămor 1, Amnaș 1, Cacova 1, Gurarâului 1, Mag 2, Săcel 2, Tilișca 1, Topârcea 1, Vale 1, Cristian 1, Săliște 1.

XVIII. Protopopiatul Sebeș: Berghiu 1 post, Călnic 1, Copalna 1, Daia 3, Deal 1, Drâmbor 2, Laz 1, Lomani 2, Mihelț 1, Oarda de sus 1, Peirifalău 1, Răhău 3, Săsciori 1, Șugag 1, Tărtăria 1, Totoiu 1.

XIX. Protopopiatul Sf. Gheorghe: Halchiu 1, Marcoș 2.

XX. Protopopiatul Sibiu: Bungard 1 post, Gușterița 1 post, Mohu 1, Loamnăș 1, Răusăduului 2, Sadu 1, Șelimbăr 1, Vurpăr 1.

XXI. Protopopiatul Sighișoara: Criș 1 post, Daia-săsească 1 post, Ferihaz 2, Saschiz 1, Sighișoara 1.

XXII. Protopopiatul Târnava: Boian 1 post, Blăjel 2 posturi, Bobohalm 1, Chesler 1, Curenii 1, Lepindea 1, Laslău 2, Șoimoș 1.

XXIII. Protopopiatul Zarand: Buzești-de-jos 1 post, Căinelul-de-sus 1 post, Luncoiul-de-jos 1, Luncoiul-de-sus 1, Blăjeni-Criș 1, Blăjeni-Plaiu 1, Ormindea 1, Ribița 1, Ribicioara-de-sus 1, Rovina 1, Vaca 1, Tomnatic 1.

Sibiu, din ședința senatului școlar ținută la 6/19 Iulie 1923.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 302/923

(95) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II. **Vingard**, protopopiatul Sebeșului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sânt, pe lângă celea fasonate pentru întregirea dela stat, porția canonică întregită prin reforma agrară la 32 jugăre și locuință liberă în școală.

Concurenți au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termi-

nul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc și până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Sebeș, 20 Iunie v. 1923.

Oficiul protopopesc al Sebeșului în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sergiu Median
protopop.

Nr. 183/1923

(84) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III. **Porcurea**, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B., pentru întregirea dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis și se vor prezenta în parohie spre a se face cunoscuți poporului.

Geoagiu, la 24 Mai (6 Iunie) 1923.

Oficiul protopopesc ort. rom. Geoagiu în înțelegere cu comitetul parohial.

V. Goron
protopop.

Nr. 155/923

(94) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante din tractul Ilia:

1. **Bărăști** cu filiile **Dumești** și **Luncșoara**, cu casă par. ¹/₄ grădină și 2 stânj. lemne de foc.

2. **Gialacuta** cu filiile **Căbești** și **Târnava**, cu casă parohială și lemne de foc, se publică concurs cu termin de 30 zile.

Venitele împreunate cu aceste posturi sânt cele fasonate în coala B.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi își vor înainta cererile de concurs subsemnatului oficiu în termenul deschis, având a se prezenta în comună spre a face cunoștință poporului.

Ilia, la 2/15 Aprilie 1923.

Oficiul protopopesc ort. rom. al tr. Ilia în înțelegere cu comitetele parohiale.

Const. Moldovan
protopop.

(96) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **cântăreț prim** la biserică ort. rom. «**Sfânta Adormire**» din Brașovul-vechi (Brașov) se publică concurs cu termin până la 31 August n. a. c.

Cântărețul ales va primi locuință și salar lunar anticipativ de 600 Lei și va avea apr. ximativ 800 Lei lunar, venite laterale.

Brașovul-vechi, la 14 Iunie 1923.

Oficiul parohial ort. rom.

Dumitru N. Capățina
preș. comit. par.

Dr. Petru Debu
paroh.

Nr. 179/1923 Prot.

(98) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III a **Chirpăr**, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat, cu acel adaus, că ecleziia e întregită în baza legii agrare la 32 jugăre catastrale.

Concurenții vor înainta subsemnatului în termenul susindicat petițiile provăzute cu documentele de concurs, având a se prezenta, pe lângă observarea dispozițiilor reglementare, în vre o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a cânta, eventual a celebra și cuvânta.

Agnita, 25 Martie 1923.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.